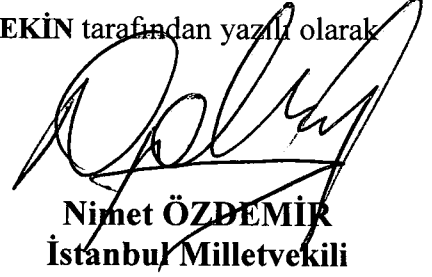

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf TEKİN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi tarafından yayımlanan **Yükseköğretime Bakış 2025: İzleme ve Değerlendirme Raporu'nda** yer alan veriler, yükseköğretime geçiş sürecinde ciddi yapısal sorunlara işaret etmektedir. Rapora göre: **2025 yılında YKS'ye başvuran aday sayısı 2.560.649**, yerleşen aday sayısı ise **778.298**'dir. 2025 yılında ilk yerleştirmede **402.294 lisans kontenjanının 366.941'i dolmuş, 35.353'ü boş kalmıştır**. Aynı yıl ilk yerleştirmede lisans programına yerleştiği hâlde **25.908 aday kayıt yaptırmamıştır**. 2025 yılında ilk yerleştirmede önlisans programlarına yerleşen **48.656 aday kayıt yaptırmamış**, bu oran önlisans yerleşenlerin yaklaşık **%16'sına** karşılık gelmiştir. Ek yerleştirme sürecinde lisans düzeyinde ilan edilen **61.261 kontenjanın 42.339'u boş kalmıştır**. Önlisans düzeyinde ise ek yerleştirmede ilan edilen **66.841 kontenjanın 25.241'i boş kalmıştır**. Buna göre yalnızca 2025 yılı ilk yerleştirme sonuçları dikkate alındığında, lisans ve önlisans düzeyinde **toplam 74.564 adayın (25.908 lisans + 48.656 önlisans)** yerleştiği hâlde kayıt yaptırmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca raporda, 2024 yılında ilk yerleştirmede önlisansa yerleşen yaklaşık **134.500 adayın kayıt yaptırmadığı** bilgisi de yer almaktadır.

Bu veriler; kontenjanların dolmuş görünmesine rağmen fiilen boş kaldığını, arz-talep dengesinin sağlanamadığını ve üniversite planlamasında ciddi bir verimsizlik oluştuğunu göstermektedir. Öte yandan 2024 yılında ortaöğretimden yaklaşık **1.151.000 öğrenci mezun olmuş**, buna karşılık ortaöğretim son sınıfta YKS'ye başvuranların yalnızca **%28,2'si** herhangi bir yükseköğretim programına yerleşebilmiştir. Yerleşemeyen geniş bir genç kitlenin varlığına rağmen yerleşen on binlerce adayın kayıt yaptırmaması, sistemin planlama ve yönlendirme boyutunun yeniden ele alınmasını gerektirmektedir.

Bu çerçevede;

- 1.) 2025 yılında ilk yerleştirmede lisans programlarına yerleştiği hâlde kayıt yaptırmayan **25.908** aday ile önlisans programlarına yerleştiği hâlde kayıt yaptırmayan **48.656** adayın illere, üniversite türüne (devlet/vakıf), öğretim türüne (örgün/açıköğretim) ve puan türüne göre dağılımı nedir?
- 2.) 2024 yılında önlisans programlarına yerleştiği hâlde kayıt yaptırmayan yaklaşık **134.500** adayın kayıt yaptırmama gerekçelerine ilişkin Bakanlığınız veya YÖK tarafından yapılmış bir analiz mevcut mudur?
- 3.) 2025 yılı itibarıyla lisans ve önlisans düzeyinde toplam **74.564** adayın yerleştiği hâlde kayıt yaptırmamış olması dikkate alındığında, bu durumun kamu bütçesi ve kontenjan planlaması açısından oluşturduğu maliyet hesaplanmış mıdır?

40961

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

4.) Ek yerleştirme sonrasında lisans düzeyinde **42.339**, önlisans düzeyinde **25.241** kontenjanın boş kalmasının temel nedenleri nelerdir? **Yerleştiği hâlde kayıt yaptırmayan adayların; ekonomik yetersizlik (barınma, ulaşım, beslenme), bölüm memnuniyetsizliği, yeniden sınava girme tercihi, yurt dışına yönelme, açıköğretime geçiş** gibi gerekçelere göre dağılımına ilişkin veri mevcut mudur?

5.) Kontenjan planlamasında yerleşip kayıt yaptırmama oranları sistematik biçimde dikkate alınmakta mıdır? 2026 yılı için bu doğrultuda yeni bir düzenleme planlanmakta mıdır?

6.) Yerleştiği hâlde ekonomik sebeplerle kayıt yaptıramayan öğrenciler için **merkezi burs, barınma ve ulaşım desteklerinin artırılmasına yönelik** bir çalışma yapılmakta mıdır?